

DIRECTIE

Hertog Aalbrechtweg 32 - 1823 DL ALKMAAR
Postbus 9150 - 1800 GD ALKMAAR
Telefoon: (072) 56 78 890
Fax: (072) 56 78 800
Email: i.tromp@wnk.nl
Website: www.wnk.nl

N O T I T I E

Aan : Dagelijks Bestuur
Kopie aan :
Van : I Tromp, manager Finance & Control
Kenmerk : D19.002/Itr
Onderwerp : Risico-inventarisatie 2018
Datum : 22 januari 2019

Strategische doelstelling

Onze accountant adviseert in de management letter 2017 om bij risicomanagement als uitgangspunt de strategische doelstellingen van WNK Personeelsdiensten (verder als WNK) te nemen. Op dit moment kent WNK één strategisch doel, namelijk de uitvoering van de WSW zonder gemeentelijke bijdrage, de zogenoemde budget-neutraliteit. Dit met volledig behoud van werkgelegenheid ten behoeve van de medewerkers die blijkens een WSW-indicatie afhankelijk zijn van de Sociale Werkvoorziening.

Dit doel is als uitgangspunt genomen voor onderstaande inventarisatie.

Actualiteiten

Om te zorgen dat WNK voldoet aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) zijn de volgende stappen genomen:

- Er is een Functionaris voor de gegevensbescherming (FG) aangesteld;
- Er wordt jaarlijks een data protection impact assessment (DPIA) uitgevoerd;
- Het privacy beleid wordt aangescherpt. Dit is reeds aanwezig op basis van de vorige Wet bescherming persoonsgegevens (WBP);
- Er is software aangeschaft die de bewustwording van onze medewerkers aantoonbaar maakt;
- Er wordt een verwerkingsregister opgesteld;
- Er is software aangeschaft die zorgdraagt voor veilig emailverkeer, veilig printen, veilig dataverkeer en ons netwerk monitort op afwijkingen.

Op dit moment wordt er gewerkt aan het opstellen van een verwerkingsregister evenals de aanscherping van het privacy beleid. Onze DPIA heeft de volgende punten opgeleverd welke in de gevarenzone stonden, te weten:

- Mogelijke overtredingen bij het delen van persoonsgegevens met externe leveranciers door het ontbreken van verwerkingsovereenkomsten. Dit is inmiddels opgelost door middel van het sluiten van verwerkingsovereenkomsten met deze partijen;
- Bij de overdracht van de persoonsgegevens naar inleners zou er geen toestemming van de personen zelf zijn. De wettelijke grondslag is de Participatiewet en de Wet op de Sociale werkvoorziening. Dit is dus een beperkter risico dan aanvankelijk werd gedacht. Door versleuteld mailverkeer, is de kans op een datalek aanzienlijk verminderd. Onze consultants zijn meer bewust gemaakt welke gegevens wel en niet naar de inlener mogen versturen. Hiernaast worden rapportages niet meer gedeeld met gemeenten en inleners;
- Mogelijke overtredingen bij het printen van Cv's met foto van kandidaten. Ook dit risico is beperkter dan aanvankelijk werd gedacht. De medewerker stuurt zelf zijn cv met foto naar de consultant met als doel bemiddeling voor een werkplek. Ook hier worden er geen rapportages gedeeld door de consultant.

De drie bovenstaande punten zijn opgepakt en teruggebracht naar een aanvaardbaar risico.

Risicoparagraaf

In elke vorm van bedrijfsvoering ontstaan risico's en onzekerheden. Op dit moment zijn een aantal risico's van toepassing op de bedrijfsvoering van WNK. Hieronder zijn deze risico's beschreven en gekwantificeerd volgens een scenario-analyse:

Risico	Beheersmaatregel	Kwantificering
Een randvoorwaarde van het bedrijfsplan is de publieke batenstrategie. Dit houdt in dat de deelnemende gemeenten de laagdrempelige eigen werkgelegenheid zoveel mogelijk ter beschikking stellen aan de eigen arbeidsbeperkte inwoners (conform de strekking van het Sociaal Akkoord 2013) en dit contractueel vastleggen bij bijvoorbeeld aanbestedingen.	WNK Personeelsdiensten wordt vertegenwoordigd door het algemeen bestuur en is onderdeel van diverse overlegstructuren.	Optimistisch € 0, - Realistisch € 250.000, - Pessimistisch € 975.000, -
De private batenstrategie is gericht op de private markt, met name het beter benutten van bestaande relaties met werkgevers, het opbouwen van nieuwe netwerkcontacten met potentie, het leveren van personeelsdiensten. Dit risico valt onder het reguliere ondernemersrisico.	De bedrijfsvoering is zo ingericht dat elke potentiële commerciële kans wordt benut.	Optimistisch € 0, - Realistisch € 0, - Pessimistisch € 600.000, -
De berekeningen van BDO geven aan dat er forse tekorten zijn op de uitvoering van de WSW en verder zullen oplopen. Voor WNK Personeelsdiensten zal dit tekort worden gecompenseerd door het sterk verhogen van de inkomsten als mede-uitvoerder van de Participatiewet. Dit tweede verdienmodel bestaat uit twee onderdelen, namelijk re-integratie en dienstverlening personeelsdiensten.	Voor de financiering van de re-integratie van uitkeringsgerechtigden met een loonwaarde tussen 20 en 80 procent is 60 procent van het beschikbare regionale participatiebudget begroot. Het is een risico dat het afgesproken budget niet volledig bij WNK wordt ingezet.	Er is afgesproken met onze deelnemende gemeenten dat een eventuele onderbesteding in rekening zal worden gebracht. Deze afspraak is gemaakt tot en met 2021.
	Voor de levering van personeelsdiensten is WNK afhankelijk van de instroom van bemiddelbare kandidaten vanuit de uitkeringsbestanden	WNK Personeelsdiensten wordt vertegenwoordigd door het algemeen bestuur en is onderdeel van diverse overlegstructuren.
		Optimistisch € 0, - Realistisch € 375.000, - Pessimistisch € 570.000, -

Risico	Beheersmaatregel	Kwantificering
van de regiogemeenten. Het is een risico dat er onvoldoende mensen worden aangeboden bij WNK.		
De WSW-subsidie per SE wordt via de circulaire vanuit het Rijk periodiek bijgesteld. Ten opzichte van de toenmalige plannen wijken de bedragen tot nog toe positief af. Gezien de rekensystematiek kan dit omslaan naar negatief.	Niet van toepassing.	Optimistisch € 0, - Realistisch € 350.000, - Pessimistisch € 1.100.000, -
Met de sanering vanuit het bedrijfsplan is er sprake van een beperkte staf. Op het moment dat er teveel wet- en regelgeving veranderd of bij komt moet hiervoor expertise worden ingehuurd.	Wet- en regelgeving wordt nauwgezet in de gaten gehouden om dit zoveel mogelijk voor te zijn.	Optimistisch € 0, - Realistisch € 100.000, - Pessimistisch € 150.000,-
De herpositionering van WNK in de regionale structuur Werk en Inkomen een noodzakelijke voorwaarde is voor het borgen van een substantiële en ook duurzame groei van de personeelsdiensten. Het niet tot stand komen van de herpositionering zal leiden tot een toename van het voorziene negatieve bedrijfsresultaat.	WNK Personeelsdiensten wordt vertegenwoordigd door het algemeen bestuur.	Optimistisch € 0, - Realistisch € 340.000, - Pessimistisch € 680.000,-

De opgenomen risico's zijn financieel geschat en per scenario getotaliseerd. Wij gaan uit van totaal € 1.075.000, - aan realistische risico's. De inschatting is dat door de diverse beheersmaatregelen er een kans is van 40% dat deze risico's zich daadwerkelijk manifesteren. Daarmee is het totaal risicobedrag € 566.000, -.

Vermijden en ontdekken van fraude

WNK heeft een aantal maatregelen getroffen om frauderisico's tot een minimum te beperken. Hierbij zullen wij u kort meenemen in welke maatregelen dit zijn.

Personeel

- WNK kent een integriteitsverklaring voor ambtelijk personeel en personeel werkzaam via de Stichting WNK Support die moet worden getekend voor aanvang van het dienstverband. Hiermee wordt het thema direct op de agenda gezet en de nieuwe werknemer geconfronteerd met onze verwachtingen omtrent integer gedrag;
- Er is een integriteits- en gedragscode en er zijn huisregels opgesteld die verbonden zijn aan deze verklaring. Met deze codes en huisregels weet de werknemer wat van hem of haar wordt verwacht. Deze zaken gelden voor iedereen in de organisatie;
- Zoals veel (semi) overheidsbedrijven kent WNK geen prestatiegerichte beloning. Dit zorgt ervoor dat er geen prikkels zijn om zaken beter voor te stellen dan ze zijn voor persoonlijk gewin;

- In de integriteitscode en klokkenluidersregeling is geborgd hoe en bij wie misstanden kunnen worden gemeld. Dit moet zoveel mogelijk barrières wegnemen voor werknemers om misstanden te melden;
- WNK heeft de beschikking over een vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon kan op verzoek alle kwesties behandelen, die te maken hebben met ongewenst gedrag;
- WNK heeft de beschikking over een klokkenluidersvertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon kan op verzoek alle kwesties behandelen, die te maken hebben met de klokkenluidersregeling;
- Er is een klachtenregeling ongewenst gedrag en re-integratieopdrachten. In de klachtenregeling re-integratieopdrachten is aandacht besteed aan de toetsing van de Nationale Ombudsman met betrekking tot de interne klachtenbehandeling door bestuursorganen;
- De medewerkers die omgaan met persoonsgegevens hebben een geheimhoudingsverklaring getekend.

Interne beheersing

- WNK maakt gebruik van functiescheiding: het bewust creëren van verschillende belangen binnen de organisatie;
- Elk jaar geeft de accountant een controleverklaring af op het gebied van betrouwbare financiële gegevens, maar ook rechtmatigheid in het doen en laten van de organisatie. Het bestuur ontvangt elk jaar deze verklaring maar ook het bijbehorende rapport van bevindingen;
- “Meerdere ogen”-principe bij betalingsverkeer: Bij alle processen die te maken hebben met financiële zaken zijn meerdere handtekeningen nodig voordat de transactie wordt bekrachtigd. Deze tekenbevoegdheid is gescheiden van de functies die de betalingen voorbereiden;
- WNK kent aan diverse medewerkers bevoegdheden toe. Op de uitoefening van deze bevoegdheden zit een strikte interne controle om te voorkomen dat er onbevoegde handelingen worden gedaan;
- Er zijn op het gebied van automatisering diverse “hard controls” in het leven geroepen om fraude te voorkomen. We moeten dan denken aan zaken zoals toegangsbeveiliging op onze systemen en programma’s. Binnen deze programma’s wordt uitgebreid gebruik gemaakt van autorisaties. Maar ook de beveiliging van ons betalingsverkeer met persoonlijke digipass, wachtwoord en pincode. Thuiswerken kan enkel met een code, welke wordt ontvangen op een door ICT geregistreerde mobiele telefoon;
- Voorbeeldfunctie is ook een belangrijk beheersingsmiddel bij WNK. Van het management wordt verwacht dat zij deze voorbeeldfunctie ter hand nemen zodat ondergeschikten dit gedrag kunnen volgen en overnemen.

Proces na constatering of verdenking van fraude

Op het moment dat een medewerker wordt verdacht van bijvoorbeeld fraude, volgt een schorsing. Aan deze schorsing zit gekoppeld dat de autorisaties en zo nodig bedrijfsmiddelen worden ingenomen. De verdenking of klacht zal hierna verder worden onderzocht. Op het moment dat de klacht gegrond blijkt, volgt zo mogelijk ontslag of plaatsing in een andere functie. Bij zeer ernstige gevallen wordt het Dagelijks bestuur gevraagd of er aangifte moet worden gedaan bij de politie.

Verzekering

Ondanks alle bovenstaande maatregelen kunnen wij fraude helaas niet 100% uitsluiten. Ter dekking van het risico heeft WNK een frauderisicoverzekering afgesloten.

Cyber security risico's

Cyberaanvallen kunnen resulteren in significante tastbare schade variërend van gestolen geld en intellectuele eigendommen tot wettelijke boetes en financiële compensaties. De echte significante kosten zijn echter de ontastbare schades zoals het verlies van klantvertrouwen en het lijden van imagoschade.

NOTITIE

Risico-inventarisatie 2018
22 januari 2019

Wij hebben de volgende belangrijke cyber security risico's geïdentificeerd en hiervoor maatregelen getroffen om de kans van optreden zoveel mogelijk te verkleinen.

NOTITIE

Risico-inventarisatie 2018
 22 januari 2019

Risicofactor	Beheersmaatregelen
Hackers kunnen de computer misbruiken voor illegale praktijken zoals het versturen van spam, inbreken op een andere computer of de computer gebruiken voor een (D)DOS attack. Het kan de hackers ook gaan om de gegevens die op de computer staan.	Firewall actief. Alleen minimaal benodigde poorten staan open. Constant up to date door automatische (firmware) updates. Logging en reporting staan aan. Het beheer ligt bij een extern bedrijf.

Risicofactor	Beheersmaatregelen
De Personal Computers en/of servers worden geïnfecteerd met een virus.	Op Personal Computers en servers antivirus geïnstalleerd die elk uur wordt bijgewerkt als er definities uit zijn gekomen. Pc's en servers staan in beheer tooling van beherende partij voor 24 uren monitoring. Meer thin clients (domme pc's) ingezet en gebruik van Pc's en laptops is sterk afgenomen.
Nieuwe virussen en andere beveiligingsrisico's die via internet of een netwerk worden verspreid.	Windows automatische updateservice. Microsoft (MS)Windows versies inclusief Internet Explorer van Servers en Personal Computers worden automatisch bijgewerkt met de meest recente updates.
Ongeautoriseerde processen starten in de gebruikersomgeving.	RES Workspace manager. Met een extra beheers-schil worden ongeautoriseerde processen verhinderd te starten in de gebruikersomgeving op servers.
Criminaliteit gericht op het ongeautoriseerd verrichten van betalingen ten laste van de opdrachtgever.	Het BNG-betalingsverkeer loopt via MS Internet Explorer. De gebruiker logt in via credentials en een wachtwoord naar de maatstaven van BNG. Voor het betalen zelf zijn twee verschillende gebruikers benodigd.
Onttrekken van persoonsgegevens	Persoonsgegevens en andere vertrouwelijke gegevens worden door dezelfde eerdergenoemde middelen beschermd.
Onttrekken van privacy gevoelige informatie op het gebied van persoonsgegevens (bijvoorbeeld medische informatie).	Deze informatie wordt decentraal beheerd door een gespecialiseerde partij (Iron Mountain).
Criminaliteit gericht op het verwerven van bijvoorbeeld strategische en commerciële gegevens.	Gezien de aard van onze business, rechtsvorm en omgeving is dit niet aan de orde bij WNK. WNK staat voor open en transparant. Hiernaast valt WNK ook onder de Wet openbaarheid van bestuur (Wob), waardoor deze informatie opvraagbaar is.

Voorgesteld wordt om de notitie door het Algemeen Bestuur in maart 2019 vast te laten stellen.